

**OILANGIZ SIRINI BIROV TARQATDIMI BUNDAY SHAXSLARGA
JAVOBGARLIK BOR.****Ismatova Jasmina Nuriddin qizi ¹**¹ Toshkent davlat yuridik universiteti Omaviy huquq
fakultetining talabasi**MAQOLA
MA'LUMOTI****ANNOTATSIYA:****MAQOLA TARIXI:**

Received:26.11.2024

Revised: 27.11.2024

Accepted:28.11.2024

KALIT SO'ZLAR:

Shaxsiy ma'lumotlar-
bu har bir insonning
qadr-qimmati va
huquqlarning ajralmas
qismidir

Oila-har bir insonning hayotidagi eng muhim va qadryatli tuzilma .Biroq, oilaviy sirlar va maxfiylikni saqlash juda ham muhim. Oila a'zolari orasida paydo bo'lishi mumkin bo'lgan muammolar va sirlar,uchinchi shaxslar tomidan tarqatilsa, bu jiddiy oqibatlarga olib kelishi mumkin. Bu maqolada, oilaviy sirlarni tarqatadiganshaxslar va ularga nisbattan javobgarlik masalalariga ko'proq e'tibor qaratmoqchiman.

KIRISH. Oila-har bir insonning hayotidagi eng muhim va qadryatli tuzilma .Biroq, oilaviy sirlar va maxfiylikni saqlash juda ham muhim. Oila a'zolari orasida paydo bo'lishi mumkin bo'lgan muammolar va sirlar,uchinchi shaxslar tomidan tarqatilsa, bu jiddiy oqibatlarga olib kelishi mumkin. Bu maqolada, oilaviy sirlarni tarqatadiganshaxslar va ularga nisbattan javobgarlik masalalariga ko'proq e'tibor qaratmoqchiman.

OILA SIRLARNING AHAMIYATI .

Oila ichidagi sirlar, oilaviy birlik va ishonchni ta'minlaydi. Har bir oila a'zosi bir-biriga ishonish orqali o'zaromunosabatlarni mustahkamlashlari zarur. Sirlarning oshkor qilinishi esa, bu ishonchni buzishi, oilaviy aloqalarni yomonlashtirishi va hatto ajra;ishlarga olib kelishi mumkin.

**SHAXSIY MA'LUMOTLAR TARQATILISH; HUQUQIY OQIBATLARI VA
HIMOYA CHORALARI.**

Shaxsiy ma'lumotlar-bu har bir insonning qadr-qimmati va huquqlarning ajralmas qismidir.Biroq, ba'zida bu ma'lumotlar ruxsatsiz tarqatilishi mumkin. Bunday holatlarda nima qilish kerak va qonun bu borada nimalarni nazada tutadi.

SHAXSIY MA'LUMOTLAR NIMA

1. Ism-familiya
2. Manzil
3. Telefon raqami
4. Bank ma'lumotlari
5. Tibbiy ma'lumotlar
6. Oilaviy ahvol haqidagi ma'lumotlar

SHAXSIY MA'LUMOTLARNI TARQATISH UCHUN JAVOBGARLIK.

O'zbekiston qonunchiligiga ko'ra, shaxsiy ma'lumotlarni ruxsatsiz tarqatish ma'muriy va jinoiy javobgarlikka tortilishi mumkin;

1. MA'MURIY JAVOBGARLIK; Shaxsiy ma'lumotlarni ruxsatsiz yig'ish, tarqatish yoki ulardan foydalanish uchun jarima solinishi mumkin.

Bunday shaxslarga jarima miqdori quyidagicha belgilangan;

Eng kam oylik ish haqining 1 barobaridan 3 barobarigacha miqdorda jarima solinadi.

2024-yil oktyabr oyi uchun eng kam oylik ish haqi miqdori 1 030 000 so'mni tashkil etadi. Demak, jarima miqdori taxminan quyidagicha bo'lishi mumkin.

- Minimal jarima; 1 030 000 so'm
- Maksimal jarim; 3 090 000 so'm

Lekin aniq jarima miqdori har bir holatda alohida, ishning barcha holatlari inobatga olingan holda.

2. JINOIY JAVOBGARLIK; Og'ir hollarda, masalan, shaxsiy ma'lumotlarni tijorat maqsadida tarqatish yoki ulardan jinoyat sodir etishda foydalanish jinoiy javobgarlikka tortilishi mumkin.

1. O'zbekiston qonunchiligiga ko'ra, oilaviy sirni oshkor qilish O'zbekiston Respublikasi Jinoyat kodeksining 141-moddasida aytilgan. Shaxs yoki oilaviy sirni oshkor qilganlik uchun javobgarlik belgilaydi.

2. Javobgarlik quyidagi hollarda vujudga keladi;

- Shaxsning roziligi bo'lmagan holda
- Shaxsiy yoki oilaviy sirni tashkil etuvchi ma'lumotlarni tarqatish
- Bunday ma'lumotlarni ommaviy namoyish etish

3. Jazo choralari;

- Jarima
- Axloq tuzatish ishlari

-Ozodlikdan mahrum qilish [mudadati 6 oygacha]

4.Og'irlashtiruvchi holatlar mavjud bo'lsa [mansab, mavqeidan foydalanib yoki ommaviy axborot vositalari orqali], jazolar yanada qattiqroq bo'lishi mumkin.

5.Bundan tashqari, fuqorolik kodeksiga ham shaxsiy hayot daxlsizligi buzilganligi uchun moddiy va ma'naviy zarar undilishi mumkin.

SHAXSIY MA'LUMOTLAR TARQALGAN HOLLARDA NIMA QILISH KERAK

1.Darhol huquqni muhofaza qilish organlariga murojat qiling

2.Dalillarni to'plang [skrinshot, guvohlar ko'rsatmasi, va boshlar]

3.Huquqshunos bilan maslahatlashing

4.Ijtimoiy tarmoqlardagi parollaringizni o'zgartiring

OILA SIRLARINI QANDAY HIMOYA QILISH KERAK

1.OCHIQ MULOQOT; OILA A'ZOLARI O'RTASIDA OCHIQ SAMIMIY MULOQOTNI RIVOJLANTIRISH,SIRLARNI TARQATISH EHTIMOLINI KAMAYTIRADI.

2.Ishtirok etish; Oila a'zolari bir-birining hayotiga qiziqish bildirish va birgalikda vaqt o'tkazishlari zarur.

3.Sirini saqlashga qaror qilish; Oila a'zolari, sirlarini saqlashga qaratilgan qoidalar belgilashlari kerak.

XULOSA.

Shaxsiy ma'lumotlar har bir insonning mulkidir.Ularni himoya qilish va oshkor qilmaslik – sizning huquqingiz va majburiyatingiz hisoblanadi. Agar kimdir sizning ma'lumotlaringizni ruxsatsiz tarqatsa, qonun sizni himoya qiladi va aybdorlarni javobgarlikka tortadi. O'z ma'lumotlaringizni ehtiyotkorlik bilan saqlang va boshqalarning ham huquqini hurmat qiling.